

juni 2009

nummer 318

HBO raad
vereniging van hogescholen

Hogeschool *bericht*

Inhoud:

Redactie	2
<i>Iedere krachtwijk zijn eigen BOOT</i>	2
Factsheet afgestudeerden en uitvallers	4
Internationale gedragscode geëvalueerd	6
Leuven-verklaring	7
Het mkb bij Hogeschool Zeeland	8
Kort nieuws	9
Voor aankondiging bijeenkomsten	11
Opvallende citaten uit het verleden	12

318

Geachte lezers,

In maart berichtten wij u per brief dat het Hogeschoolbericht na ruim twintig jaar ophoudt met bestaan. Dit is het laatste nummer. Graag willen wij u als lezer hartelijk danken voor uw lidmaatschap en uw interesse in de ontwikkelingen in het hbo. Met de lancering van onze nieuwe website hebben we een uitstekend medium voor nieuwsvoorziening gecreëerd. Vanaf de zomer zult u op de site ook vaker journalistieke items tegenkomen. Wij willen u tevens attenderen op HBO-Highlights. Deze digitale nieuwsbrief is een maandelijkse samenvatting van de belangrijkste publicaties op de website van de HBO-raad. De

eerste nieuwsbrief zal in het najaar verschijnen. Mocht u terug willen kijken op de afgelopen jaren, dan kunt u op onze site alle jaargangen van het Hogeschoolbericht terugvinden. In dit laatste nummer vindt u, naast de reguliere inhoud zoals u deze van ons gewend bent, ook een aantal opvallende citaten uit interviews van voorgaande edities. Wij wensen u veel leesplezier met dit laatste nummer!

Redactie Hogeschoolbericht

Studenten hogeschool van Amsterdam hebben hun handen vol

Iedere krachtwijk zijn eigen BOOT

Eén van de middelen om de wijkaanpak in Amsterdam vorm te geven is de BOOT, een initiatief van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) en de Universiteit van Amsterdam (UvA). BOOT staat voor *Buurtwinkel voor Onderwijs, Onderzoek en Talentontwikkeling*. In deze buurtwinkels bieden studenten buurtbewoners hun kennis en expertise aan. De bedoeling is dat alle vijf de krachtwijken in Amsterdam hun eigen BOOT krijgen. Het stadsdeel De Baarsjes heeft de primeur. Sinds 2008 ontwikkelen studenten daar, midden in de wijk, allerlei activiteiten voor de buurt.

Op dit moment biedt de BOOT in de Baarsjes een juridisch spreekuur, huiswerkbegeleiding en een ondernemersloket. Chahida Bouchiba, derdejaars student bedrijfseconomie, heeft samen met drie andere studenten het ondernemersloket opgericht. 'Binnen de minor ondernemerschap kun je een onderneming opstarten. Wij hebben dit loket opgezet. Het is hard werken, we zijn de eerste lichter van de BOOT en moeten dus nog het vertrouwen van de buurt winnen. Je bent er niet met een artikeltje in de buurtkrant of folderen, we gaan echt bij de mensen langs.' 'O, zijn jullie weer zo'n groep die komt helpen', wordt er dan wel eens verzucht, 'volgend jaar zijn jullie toch

weer vertrokken en houdt alles weer op.' 'Maar, dat is dus niet zo', benadrukt projectleider Nataša Zupan. 'We garanderen continuïteit, de werkzaamheden worden naadloos overgenomen door een volgende groep studenten.'

Minor Ondernemerschap

Tot nu toe heeft het ondernemersloket drie ondernemers op weg geholpen. Chalida: 'We hebben een businessplan geschreven voor een multiculturele onderneming, een financieel plan voor een bedrijfje in printmateriaal en nu zijn we plannen aan het ontwikkelen voor een ondernemer die een één-euroshop wil opzetten. Ik vind het ontzettend leuk om te doen. Het is niet

gemakkelijk, je moet geduld hebben en doorzettingsvermogen maar het geeft een heel dankbaar gevoel om iemand daadwerkelijk te kunnen helpen.' Ook Erno Klein, vierdejaars student rechten, heeft in het kader van de minor ondernemerschap een onderneming opgezet binnen BOOT. Hij heeft samen met een andere student het juridisch loket opgezet. 'We hebben ook een commercieel juridisch adviesbureau geprobeerd maar dat werkte niet in deze buurt, de bewoners zitten niet te wachten op advies waar ze voor moeten betalen. Na de minor hebben we het bedrijfsplan dus omgegooid en er een nonprofit organisatie van gemaakt.' Het juridisch loket loopt wel

De producten en diensten die iedere BOOT

in de toekomst gaat bieden zijn:

Ondersteuning bij school- en studieloopbaan

Aanbod van producten en diensten om de talenten in de buurt te ondersteunen bij hun school en studieloopbaan. Kernbegrip is binding: het laten zien dat talent aandacht verdient en dat de samenwerkende partners in de wijk elk talent willen ondersteunen. Voor deze ondersteuning worden zowel studenten, bewoners als professionals ingezet. Een aantal groepen krijgt speciale aandacht:

- **Jongeren tussen 8-14 jaar.** Voor hen zijn en worden verschillende begeleidings-, coachings- en mentortrajecten ontwikkeld. Aandacht is er voor basiscompetenties, zoals taal en rekenen; voor sociaalcommunicatieve vaardigheden en voor ontspanning via sport, cultuur en recreatie. Mogelijke partners zijn zij die huiswerkbegeleiding en mentorprogramma's aanbieden, zoals School's Cool en de Weekendacademie.
- **Scholieren en studenten in het vmbo, mbo, hbo en wo:** voor jongeren uit de buurt die zich in deze onderwijsstromen bevinden, biedt de BOOT waar nodig ondersteuning of (studie)faciliteiten.
- **Volwassenen:** bij een toenemend aantal volwassenen bestaat de wens om verder te leren. Daarvoor is maatwerkbegeleiding nodig omdat de opgedane praktijkervaring en de voorgaande schoolloopbaan van deze groep zeer uiteenlopend is. Een mogelijkheid is het aanbieden van EVC-procedures: het Erkennen van (in de praktijk) Verworven Competenties. Door EVC kan de opleidingsduur worden verkort en sneller een waardevol hbo-diploma worden verkregen.

Informatie en advies

Deze informatie wordt gegeven door studenten, maar met professionals als achtervang. Elke BOOT kent in elk geval de volgende informatie en adviespunten:

- **Het Juridisch Spreekuur:** HvA-studenten van de opleidingen HBO-Rechten en SJD geven juridisch advies over onder meer wonen (huuropzegging, onderhuur, sleutelgeld), werk (minimum uurloon, overwerkvergoeding), inkomen (bijverdienen, studiefinanciering) en consumentenrecht (online (mis)aankopen).
- **Informatiepunt "Verder leren":** hier geven de gezamenlijke (hogere) onderwijsinstellingen adequate en actuele informatie voor iedereen die verder wil leren of studeren. Dit varieert van folders, telefoonnummers tot gerichte doorverwijzing.
- **Buurtgericht informatiepunt:** afhankelijk van de thema's die in de buurt spelen en de mate waarin studenten en onderzoekers daar bij betrokken zijn, wordt in de BOOT informatie gegeven. Voor de BOOT in De Baarsjes gaat het bijvoorbeeld om informatie over stedelijke vernieuwing en over ergotherapie op basisscholen.
- **Loket voor (startende) ondernemers:** met als doel informatie, advies en (praktische) begeleiding aan (startende) ondernemers over alle facetten rondom ondernemerschap. De uitvoerders zijn studenten van de HvA-HES onder begeleiding van de docenten.

goed. Erno heeft het razend druk. De meeste problemen waar hij mee te maken krijgt, liggen op het gebied van arbeidsrecht en huurrecht. 'Ik leer hier enorm veel. Ik kan natuurlijk niet alles zelf oplossen, maar ik kan altijd advies vragen bij de hogeschool of ik verwijs door.'

Geen reclame nodig

Zijn er al niet genoeg loketten in de Baarsjes en biedt de BOOT niet meer van hetzelfde? 'Nee', vindt Zupan. 'we hebben goed gekeken naar wat er al is en waar nog behoefte aan is. We willen een aanvulling zijn.' Ze noemt als voorbeeld de schoolwerkondersteuning, tot nu toe de grootste hit. 'We richten ons

op kinderen uit de groepen 4 tot en met 6. Tot nu toe was er alleen begeleiding voor kinderen uit de groepen 7 en 8, maar dan is het vaak al te laat en de achterstand die is opgelopen te groot.' De studenten die de huiswerkgroepen begeleiden hebben hun handen vol. De kinderen zijn razend enthousiast en willen eigenlijk het liefst iedere dag komen. Voor deze vorm van dienstverlening hoefde de BOOT ook niet echt reclame te maken. Er is alleen een advertentie geplaatst in het buurtkrantje voor kinderen. 'Veel moeders zien de poster hangen op het raam en komen spontaan binnenlopen of ze hebben het via via gehoord. Voor volgend jaar hebben we al een wachtlijst!'

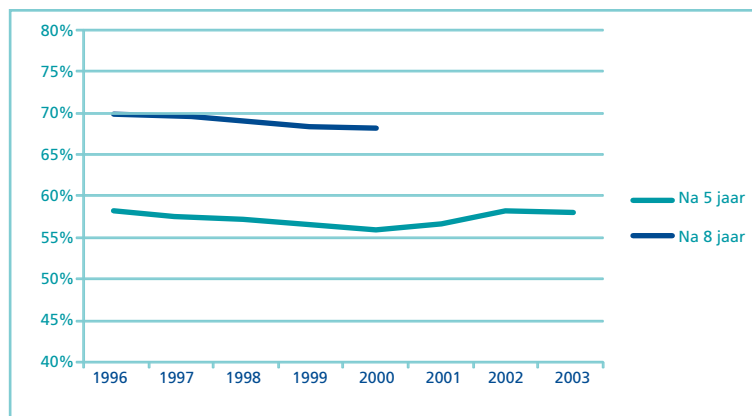
De BOOT ligt op koers. Volgend studiejaar komen er meer studenten en docenten zodat de diensten die de BOOT biedt uitgebreid kunnen worden. Graag ziet Zupan ook versterking voor haar eigen functie. 'Ik ben behalve projectleider ook beheerder. Dat is een moeilijke combinatie. Als ik ergens anders een vergadering heb, moet ik vervanging proberen te regelen. Daarbij werk ik parttime waardoor de openingstijden beperkt zijn.' Maar over het algemeen is ze tevreden met de resultaten die sinds de opening vorig jaar geboekt zijn. 'De studenten die hier werken en afstuderen zijn heel enthousiast en we krijgen steeds meer bekendheid in de buurt. Het is een uniek project.'

Factsheet afgestudeerden en uitvallers

Het merendeel van de hbo-studenten die stoppen met hun studie doet dat al in het eerste studiejaar. Na 1 jaar is de uitval 17,6% en na 3 en 5 jaar is deze uitval nog met enkele procenten toegenomen tot 22,2% en respectievelijk 23,2%. Van de studenten die na het eerste jaar, niet stoppen met hun studie, maar doorgaan met studeren heeft vijf jaar later ruim 3 op de 4 studenten het hbo-bachelor diploma gehaald. Deze en andere resultaten staan in de factsheet *Afgestudeerden en uitvallers in het hoger beroepsonderwijs*, die te vinden is op www.hbo-raad.nl Hieronder staan de belangrijkste conclusies uit de factsheet weergegeven.

Rendement

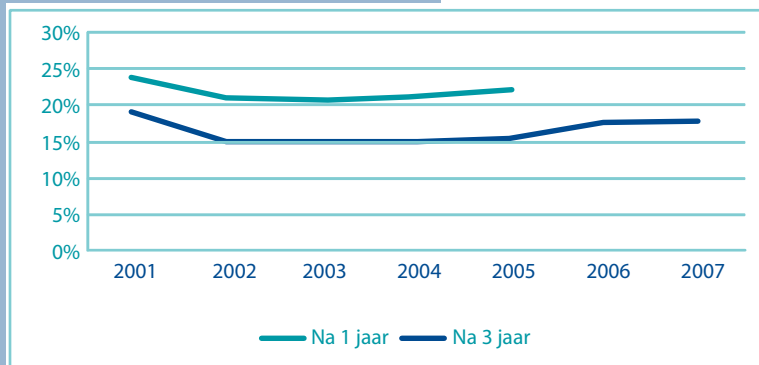
Hogescholen consolideren het studierendement. Uit figuur 1 blijkt dat het rendement na vijf jaar stabiel is gebleven. Van alle studenten die in 2003 zijn begonnen met een hbo-opleiding is 58,0% binnen vijf jaar afgestudeerd. Ook het rendement na acht jaar is nagenoeg gelijk gebleven. Van de lichten die in 2000 met een studie begon, had 68,3% na acht jaar een diploma op zak. Voor de lichten 1999 was dit percentage 68,5%.

Figuur 1: Rendement studenten na vijf en acht jaar

Uitvallers

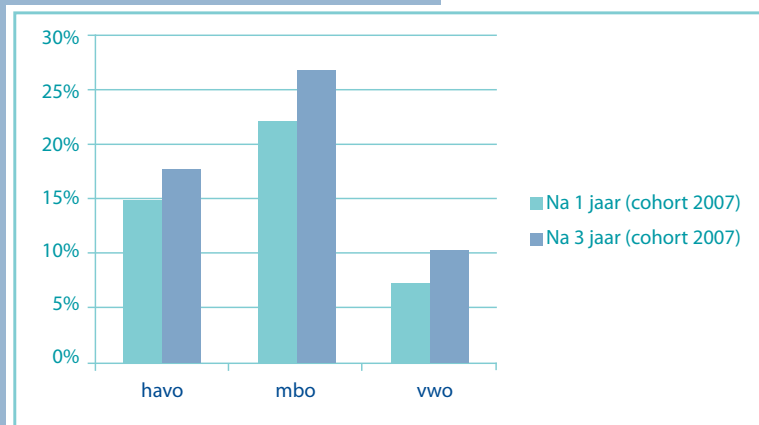
Van de studenten die in 2007 een studie zijn begonnen in het hbo, is na één jaar 17,6% uitgevallen (figuur 2). In 2006 lag dit percentage op 17,3%. De uitval na drie jaar is de afgelopen jaren iets boven de 20%. Het relatief kleine verschil tussen de uitval na één en drie jaar geeft hiermee aan dat het eerste jaar een sterk selecterend karakter heeft.

Figuur 2: Uitval studenten

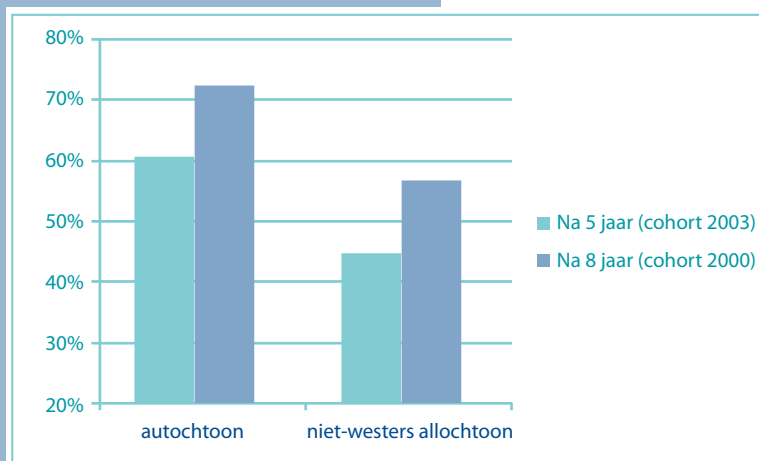
Invloed van etniciteit en vooropleiding op de studieloopbaan

Zowel etniciteit als vooropleiding hebben invloed op de studieloopbaan van studenten. Op korte termijn heeft de vooropleiding de grootste invloed (figuur 3). Voormalige havisten doen het in het hbo beter dan studenten die afkomstig zijn uit het mbo. Zo vallen in het eerste jaar meer mbo'ers (22,2%) uit dan havisten (15,0%). Studenten met een vwo-diploma vallen het minst uit na het eerste jaar (7,4%).

Figuur 3: Uitval naar vooropleiding

Op langere termijn is de etniciteit van studenten van grotere invloed (figuur 4). Vijf jaar na instroom heeft 60,4% van de autochtone studenten een diploma behaald, tegenover 44,6% van de niet-westers allochtone studenten. Ook in het rendement na acht jaar zijn de verschillen tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen groot. Opvallend is dat niet-westers allochtone vrouwen de autochtone mannen naderen in het studierendement na vijf jaar (51,3% tegenover 51,8%).

Figuur 4: Rendement naar etniciteit

Gedragscode internationale student in het Nederlands hoger onderwijs

In 2006 is de *Gedragscode internationale student in het Nederlands hoger onderwijs* ingevoerd. Het doel van deze gedragscode is een verdere verbetering en versterking van de internationale samenwerking van het Nederlandse hoger onderwijs en een betere profilering via de onderwijsinstellingen van Nederland als kennissamenleving.

Met het ondertekenen van de gedragscode geven hogescholen en universiteiten ook een garantiebewijs af aan studenten van buiten de Europese Unie. Studenten krijgen de zekerheid dat ze op correcte wijze worden geworven, geselecteerd en begeleid. Het gaat hierbij om het verstrekken van betrouwbare en toegankelijke informatie over de opleiding, termijnen en de status. Verder garanderen de instellingen dat zij de toelatingsvoorwaarden en het benodigde taalniveau zorgvuldig toetsen, de studenten een goede begeleiding bieden en alleen geaccrediteerde opleidingen aanbieden. De instellingen kunnen na ondertekening gebruik maken van de diensten die Nederlandse steunpunten hoger onderwijs in het buitenland (NESO's) bieden. De overheid stelt ondertekening van de gedragscode door de onderwijsinstelling als voorwaarde voor het verlenen van verblijfsvergunningen aan buitenlandse studenten van buiten de EU. De IND versnelt en vereenvoudigt voor deze instellingen bovendien de toelatingsregels.

In de gedragscode is opgenomen dat na drie jaar een evaluatie plaatsvindt. Dit is afgelopen voorjaar gebeurd. Uit de evaluatie blijkt dat de ondervraagde instellingen en overheidsinstanties over het algemeen tevreden zijn over het functioneren van de gedragscode. De code voldoet aan de verwachtingen van alle partijen. De doelstelling om internationale studenten goed te informeren en goed onderwijs te bieden is volgens vrijwel iedereen bereikt. Niet alleen de toelatingsprocedures zijn aanmerkelijk verkort, de code draagt eveneens bij aan een positief imago van het Nederlandse hoger onderwijs. Wel blijkt de noodzaak de grens tussen de verantwoordelijkheid van de overheid en de zelfregie goed af te bakenen. De gedragscode is een instrument van zelfregulering. Dat betekent dat de instellingen zelf verantwoordelijkheid dragen om hun zaken op dit gebied in orde hebben. De koepels zijn van mening dat er te veel inmenging van de overheid is, bijvoorbeeld op de gebieden van accreditatie en taalbeheersing. Een belangrijke aanbeveling uit het evaluatierapport is dan ook dat de verantwoordelijkheden van het onderwijsveld en de overheid scherper moeten worden afgebakend. Op basis van deze en andere aanbevelingen wordt de gedragscode dit najaar aangepast.

Europese ministers erkennen waarde hogescholen voor versterking kenniseconomie

Europese onderwijsministers ondertekenen Leuven-verklaring

Op de onderwijstop van de EU in Leuven ondertekenden 46 Europese onderwijsministers op 29 april een nieuwe onderwijsverklaring. De verklaring van Leuven volgt op de Bologna-verklaring van tien jaar geleden. Het belangrijkste doel van de Bologna-afspraken was het stimuleren van studie, onderzoek en doceren over de landsgrenzen heen. Dit geldt nog steeds. De mobiliteit moet naar 20%. Dit betekent dat één op de vijf Nederlandse studenten, onderzoekers én docenten internationale onderwijs- of onderzoekservaring moet opdoen. Een ander belangrijk doel van de afspraken was om het profiel, de missie en de resultaten (de typologie) van onderwijsinstellingen in Europa transparanter te maken zodat (aankomende) studenten, onderzoekers, docenten en bedrijven deze beter met elkaar kunnen vergelijken. Er ontstaat dan één Europese onderwijsruimte.

De Leuven-verklaring borduurt voort op de Bologna-verklaring en de prioriteiten waar het hoger onderwijs zich de komende tien jaar op moet richten. Naast de blijvende aandacht voor Europese mobiliteit en vergelijkbaarheid van onderwijs is in de verklaring veel aandacht voor de koppeling tussen onderwijs en het bedrijfsleven, onderzoek en de innovatiekracht van Europa. Deze ministeriële impuls komt op een moment dat veel landen in Europa worstelen met de economische recessie, de opkomende vergrijzing en een gebrek aan duurzaamheid. Ook Doekle Terpstra, voorzitter van de HBO-raad, was aanwezig op de top van Europese onderwijsministers. Hij

is tevreden met de resultaten. 'Tien jaar na Bologna bevestigen de Europese ministers dat niet alleen universitaire studenten, maar ook studenten van hogescholen onderzoeksvaardigheden moeten verwerven omdat dit een forse bijdrage levert aan de innovatiekracht van Europa. Dit verruimt de traditionele blik op onderzoek tot de gehele hoger onderwijssector en bevordert daardoor een sterkere verbinding met de beroepspraktijk. De verklaring van de Europese onderwijsministers is een prikkel om verder te gaan met onze strategische agenda waarin we voorstellen om het aanleren van onderzoeksvaardigheden sterker te verankeren in de hbo bachelor opleiding.'

In de verklaring onderschreven de Europese onderwijsministers voor het eerst gezamenlijk het belang van (toegepast) onderzoek voor alle bachelor-, master- en PHD opleidingen en de innovatiekracht die dit oplevert. Daarbij laat de Leuvense verklaring een sterke inbedding zien van het hoger onderwijs in de sociale, economische en culturele uitdagingen waar we in Europa voor staan. Hierbij wordt het belang van een goede relatie tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt onderstreept. Deze focus past nauwgezet bij het profiel van de hogescholen. Zij leveren bij uitstek een bijdrage op dit gebied door het versterken van de regionale sociaal-economische structuur door middel van onderwijs en onderzoek.

De verklaring besteedt ook aandacht aan het investeren in de professionaliteit van het personeel binnen hoger onderwijsinstellingen. Belangrijk hierbij is dat er niet alleen gesproken wordt over de academische docenten. Om goed voorbereid te zijn op de uitdagingen van de komende tien jaar moet geïnvesteerd worden in de professionaliteit van de gehele staf van hoger onderwijsinstellingen. Daarnaast neemt 'leven lang leren' een belangrijke plaats in de verklaring in. Op dit terrein scoort Nederland nog niet goed. Hier ligt dus een duidelijke opgave voor Nederland. De boodschap voor de Nederlandse hogescholen is volgens Terpstra duidelijk. 'We worden uitgedaagd om de spreekwoordelijke handschoen op te pakken. Eerdere thema's als mobiliteit van studenten en docenten blijven belangrijk. Maar door de focus die gekozen is door de ministers zijn de hogescholen één van de beste partners om de doelstellingen op innovatie, brede participatie en leven lang leren van de Europese ministers te halen.'

Deelnemer RAAK wint Emergo 2009

220 mkb'ers bezoeken Hogeschool Zeeland

Op 4 juni vond op de Hogeschool Zeeland voor de zesde keer het Zeeuws Innovatie Evenement plaats. Meer dan tweehonderd mkb'ers lieten zich inspireren door de vele workshops, de informatiemarkt.

Het Zeeuws Innovatie Evenement (ZIE), georganiseerd door de Hogeschool Zeeland en Syntens Middelburg, richt zich op mkb'ers in de provincie Zeeland. De economische ontwikkeling van Zeeland blijft achter bij de rest van Nederland. Bovendien heeft de provincie te kampen met een teruglopend aantal jongeren, wat uiteindelijk kan leiden tot een daling van het aantal hoger opgeleiden in de provincie. Zowel het mkb als de hogeschool wil zich inzetten voor het behoud van hoger opgeleiden voor Zeeland. Verbetering van de kennisuitwisseling tussen ondernemers en het onderwijs is hier een belangrijk onderdeel van.

Workshops

In de middag vond de kennisuitwisseling vooral plaats via een groot aantal workshops met onderwerpen als 'Bedrijfsopvolging op orde', 'Waterboeren, perspectieven voor algenteelt op land', 'Duurzaamheid: Cradle to Cradle in het Zeeuwse mkb' en 'Collectief ondernemen in toerisme'. Aan een

groot deel van de workshops lag een RAAK-project ten grondslag. Binnen een RAAK-project werkt de hogeschool samen met mkb'ers uit de regio. Met elkaar gaat men aan de slag met de vraagstukken van het bedrijfsleven om tot innovatieve oplossingen te komen.

Emergo 2009

Eén van de hoogtepunten van de middag was de uitreiking van de Emergo 2009. Het bedrijf Seafarm, dat in 2006 deelnam aan een van de eerste RAAK-projecten (Innovatiecluster Aquacultuur) mocht de prijs in ontvangst nemen uit handen van gedeputeerde Marten Wiersma. De innovatieprijs wordt ieder jaar toegekend aan een Zeeuwse onderneming die een succesvolle innovatie heeft gerealiseerd. Winnaar Seafarm ontwikkelde een diervriendelijke kweekmethode voor tarbot waarbij, volgens directeur Adri Bout, de vissen met de helft van het voer toch harder groeien.

Na afloop waren de mkb'ers enthousiast over het evenement. Een van de conclusies van de bezoekers: 'Het ZIE heeft voor ons bevestigd dat innovatie, juist in mindere economische tijden, belangrijk is.'

Kort nieuws

Overzicht hoofd- en nevenvestigingen hogescholen op www.hbo-raad.nl

Voortaan zijn alle hoofd- en nevenvestigingen van de bekostigde hogescholen in Nederland te vinden op www.hbo-raad.nl. Onder de knop 'Overzicht hogescholen' zijn locaties en adresgegevens beschikbaar van de bijna 230 vestigingen. Behalve per hogeschool zijn de gegevens ook beschikbaar per plaats. Zo blijkt bijvoorbeeld dat er in Amsterdam acht hogescholen zijn gevestigd. Daarvan hebben er vier samen 17 nevenvestigingen in de hoofdstad. De locaties van deze hoofd- en nevenvestigingen worden behalve in de vorm van een lijst ook weergegeven via Google Maps.

Indienen projectvoorstellen studiekeuzegesprekken bij SURFfoundation

Nederlandse hogescholen (en universiteiten) kunnen tot begin oktober projectvoorstellen indienen in het kader van een tweede projectenronde van het programma 'Studiekeuzegesprekken: wat werkt?' Een juiste studiekeuze blijkt cruciaal voor het studiesucces van een student.

Thema projecten

De projecten binnen het programma bieden een experimenteer- en leertraject met studiekeuzegesprekken als instrument hiervoor. De projecten gaan over het voeren van studiekeuzegesprekken met aankomende bachelorstudenten, voordat zij hun studie starten. De nieuwe projectvoorstellen moeten oorspronkelijke ideeën zijn die een aanvulling bieden op de lopende projecten uit de eerste ronde. Binnen de tender is € 457.600 beschikbaar voor acht projecten.

Meer informatie

Meer informatie over deze projectenronde, inclusief een leidraad voor projectvoorstellen, is te vinden op www.surffoundation.nl/studiekeuzegesprekken. Belangstellenden kunnen zich via deze website ook aanmelden voor de informatiebijeenkomst op 17 september, waarin de projectenronde nader wordt toegelicht.

Branchejaarverslag hogescholen 2008: Herbezinning op kwaliteit

Het branchejaarverslag 2008 kijkt terug op een veelbewogen jaar. Een jaar waarin instroom, studiesucces en kwaliteit prioriteit hadden, zowel binnen de sector als op de politieke agenda. Daarnaast zijn de internationalisering van het hbo en de groeiende rol van praktijkgericht onderzoek binnen de onderzoeks- en onderwijswereld richtinggevend geweest binnen de sector, ondersteund door de politiek en andere spelers in het veld.

Het branchejaarverslag besteedt onder meer aandacht aan thema's als onderwijsontwikkeling, praktijkgericht onderzoek en onderwijs en maatschappij. Ook zijn de belangrijkste financiële resultaten van hogescholen opgenomen evenals de belangrijkste ontwikkelingen op personeelsgebied.

Het branchejaarverslag 2008 kunt u vinden op de website van de HBO-raad:

www.hbo-raad.nl

HBO-raad en Chileens ministerie voor onderwijs ondertekenen intentieverklaring

Op 25 mei heeft de voorzitter van de HBO-raad, Doekle Terpstra, samen met de Chileense minister voor onderwijs van Chili, mevrouw Jimenez, een intentieverklaring getekend om Chileense studenten via het Chileense beurzenprogramma Chile BECAS in de gelegenheid te stellen om hun technische studies aan Nederlandse hogescholen af te ronden. De ondertekening vond plaats in het kader van het officiële staatsbezoek van de Chileense president,

mevrouw Bachelet, aan Nederland. De ondertekening werd uitgevoerd op de Universiteit Leiden in aanwezigheid van de President, Hare Majesteit de Koningin en Prinses Maxima. De dag na de ondertekening vonden al de eerste gesprekken plaats over de uitwerking van de intentieverklaring. Ter sprake kwam de mogelijkheid om toekomstige Chileense studenten het laatste jaar van hun studie in Nederland te laten volgen en dit te combineren met een

stage bij een Nederlands bedrijf. Aansluitend zouden de afgestudeerde Chileenen dan nog een jaar bij een Nederlands bedrijf werken waarna zij terugkeren naar Chili.

In de loop van dit jaar zal naar alle waarschijnlijkheid een kleine delegatie van Nederlandse hogescholen met technische opleidingen Chili bezoeken om na te gaan of een dergelijk programma ook voor Nederlandse studenten in Chili mogelijk is.

280 miljoen euro voor regelingen Kenniswerkers'

Vanaf aanstaande vrijdag 19 juni kunnen er bij SenterNovem voorstellen worden ingediend voor de regelingen 'Kenniswerkers' en 'High Tech Topprojecten'. Minister Van der Hoeven en minister Plasterk hebben voor deze regelingen 280 miljoen euro beschikbaar gesteld, verdeeld over 2009 en 2010. Beide regelingen hebben als doel de innovatieve ondernemers in Nederland te ondersteunen tijdens deze economisch moeilijke tijd. SenterNovem voert de regelingen uit in opdracht van de ministeries van Economische Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Regelingen

Voor de regeling 'Kenniswerkers' is 180 miljoen euro beschikbaar gesteld. Hieruit kunnen kennisinstellingen ook jonge onderzoekers aanstellen die nu niet aan de slag kunnen bij de bedrijven. Voor deze regeling kunnen tot en met 10 juli voorstellen worden ingediend. Later dit jaar volgen er nog een of meer ronden voor voorstellen. De maatregel 'High Tech Topprojecten' richt zich op dat deel van de hightech sector dat in de EZ-innovatieprogramma's Point-One en HTAS is georganiseerd. Voor deze regeling is 100 miljoen euro beschikbaar gesteld. Er kunnen tot en met 17 juli voorstellen worden ingediend.

Meer informatie

Meer informatie over de exacte manier van het indienen van voorstellen en over de regelingen zelf is te vinden op www.senternovem.nl/kenniswerkers en www.senternovem.nl/hightechtopprojecten.

Vooraankondiging Bijeenkomsten

Studiekeuzeconferentie 17 september 2009

Studiekeuze123 en de VO-raad organiseren een conferentie over hoe leerlingen beter kunnen worden geholpen bij studiekeuzes. Zowel voor als tijdens het hoger onderwijs doorlopen jongeren verschillende keuzetrajecten, daarbij ondersteund door ouders, de school, het bedrijfsleven en het vervolgonderwijs. Die keuzes zijn complex. Er is veel om uit te kiezen en de keuzes worden gemaakt in een voor jongeren vaak turbulente levensfase. Tijdens de conferentie worden maatschappelijke en sociaal-emotionele ontwikkelingen belicht, hun invloed op het keuzeproces en vooral: de consequenties van die ontwikkelingen voor voorlichting en begeleiding. De conferentie is bedoeld voor studiekeuzebegeleiders, decanen, mentoren, voorlichters, studieloopbaanbegeleiders en alle anderen die zich inzetten om leerlingen en studenten zo goed mogelijk te helpen bij hun studiekeuze.

Meer informatie

Voor een uitgebreide toelichting op deze conferentie: zie www.surffoundation.nl/nl/bijeenkomsten/Pages/Studiekeuzeconferentie-Studiekeuze123.aspx

Vooraankondiging Jaarcongres HBO-raad

Het jaarcongres van de HBO-raad vindt volgend jaar plaats op donderdag 22 april 2010. Er is deze gekozen voor een meer centraal gelegen locatie, t.w. De Rijtuigenloods in Amersfoort (<http://www.herikrail.nl/rijtuigenloods/page.php?nodeId=39>). Meer informatie over het thema, de inhoud van het programma en de prijs wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt, o.a. via onze website www.hbo-raad.nl. Maar noteer deze datum alvast!

Masterclass voor middenmanagers

Op 8 en 9 oktober 2009 organiseert de HBO-raad de jaarlijkse tweedaagse masterclass. De bijeenkomst vindt plaats in Mooirivier Congresshotel in Dalfsen (bij Zwolle; www.moorivier.nl). De thema's die dit jaar aan de orde komen zijn:

Diversiteit en flexibele onderwijsorganisaties; Studievoorlichting, intake en studieadvies; Professionals en professionele ruimte.

Sprekers

Voorafgaand aan deze thema's zal Ad de Graaf, directeur van de HBO-raad, een inleiding houden over de beleidsagenda van de vereniging aan de hand van het White van de HBO-raad. Daarna wordt elk thema ingeleid door een bestuurder van een hogeschool, waarna wordt stilgestaan bij de mogelijke consequenties voor het handelen van de middenmanager. De drie inleiders zijn dit jaar: Jan Bogerd (Lid CvB Hogeschool Utrecht), Joke Snippe (lid CvB Hogeschool InHolland) en Paul Doop (lid CvB HvA/Uva).

Meer informatie

Aanvullende informatie over deze masterclass is te vinden op www.hbo-raad.nl in de rubriek 'Bijeenkomsten' (zie rechtsonder op de homepage). Onderaan het bericht is ook het programma en het inschrijvingsformulier opgenomen.

Studiedag HBO-raad 2009

Thema Kwaliteit en Studiesucces

Op 1 december 2009 organiseert de HBO-raad haar jaarlijkse studiedag. Het thema van deze studiedag is: Kwaliteit en studiesucces. De bijeenkomst wordt gehouden in Leerhotel Het Klooster in Amersfoort (www.Leerhotelhetklooster.nl) en is bedoeld voor beleidsmakers, opleidingsmanagers en docenten van hogescholen.

Hogescholen zijn – ieder op hun eigen manier – dagelijks bezig met het onderwerp studiesucces. Er worden bijvoorbeeld intakegesprekken georganiseerd, er wordt gekeken naar mogelijkheden om te differentiëren in het aanbod, de begeleiding wordt intensiever en/of het aantal contacturen wordt verhoogd. Ook geven veel hogescholen invulling aan de versterking van de kwaliteit, bijvoorbeeld door op opleidingsniveau (veelal in landelijk verband) kennisbases te ontwikkelen. Maar hoe om te gaan met het zogeheten trilemma: meer studenten opleiden die, steeds vaker, bij aanvang nauwelijks voldoende kennisniveau hebben en tegelijkertijd meer studenten naar de eindstreep begeleiden én en passant het bachelorniveau versterken?

Om al deze aspecten aan de orde te laten komen is het thema voor deze studiedag onderverdeeld in drie subthema's:

1. Studievoorlichting, intake en studieadvies
2. Onderwijsintensivering en begeleiding
3. De spanning tussen rendement en versterking van bachelorniveau.

Dit jaar wordt de opzet van de dag wat anders dan voorgaande jaren. Het debat speelt een belangrijke rol, maar de workshops zullen zeker niet ontbreken. Evenals vorig jaar wordt de dag op ludieke wijze afgesloten.

Over de definitieve inhoud en opzet van het programma volgt binnenkort meer informatie via www.hbo-raad.nl. Houd daarom de website goed in de gaten, en noteer alvast de datum: 1 december!

‘Als we straks tweederangs masters- en bachelortitels krijgen, werkt het stelsel alleen maar averechts voor het hbo.’

Vanaf nummer 249 opent het Hogeschoolbericht met een interview.

Hieronder vindt u een aantal citaten uit de afgelopen jaren

‘Hbo-studenten zijn veel praktischer dan wo-studenten. Ik heb geleerd om bij hbo-studenten, colleges altijd te beginnen met een concreet voorbeeld, het moet vooral niet te abstract worden. Ook vind ik ze minder zelfstandig, je moet er toch nog behoorlijk achteraan zitten om ze tot actie te brengen.’

Anja de Groene, destijds lector aan de Hogeschool Zeeland in nr. 251, 2002

‘Je moet de initiële opleiding zien als het basishuis. De balkons, dakkapellen, veranda’s, liften en vijvers komen wel in het post-initieel onderwijs. We zijn nog teveel bezig met het afleveren van eindproducten.’

Trude Maas, destijds onder meer lid van de Eerste Kamer en lid commissie HBO & ICT, over hbo en post-initieel onderwijs in nr. 254, 2002

‘We zijn de eerste hogeschool in Nederland die met een universiteit fuseert. We lopen een beetje voor op de wet, maar er is natuurlijk niets op tegen om al van alles te ontwikkelen.’

Annette Roeters, destijds vicevoorzitter van het College van bestuur van de Christelijke Hogeschool Windesheim in nr. 257, 2002

‘Het hele onderwijs wil samenhang, synergie, doorlopende leerwegen en samenwerking met het beroepsveld. Wij hebben het onder één dak.’

Ineke Stam, destijds plaatsvervangend voorzitter van het LSOP Politie Onderwijs- en Kenniscentrum in nr. 261, 2003

‘Hogescholen moeten meer naar buiten treden. We kennen teveel schroom. We willen eerst volledig overtuigd zijn dat we iets goed kunnen anders hebben we het gevoel dat we niets te bieden hebben.’

Jos Willems, lid college van bestuur Hogeschool Zuyd in nr. 267, 2003

‘We willen studenten zo lenig mogelijk maken zodat ze snel in de gaten hebben welke kant innovaties opgaan en hoe ze zich de benodigde kennis eigen kunnen maken. Je kunt studenten niet alles leren wat ze straks nodig hebben, je kunt nu geen technieken bedenken voor dingen in 2008 die we vandaag nog niet kennen. Het vereist een andere manier van kijken.

Jandit van Doorn, destijds lector Saxion Hogeschool in nr. 269, 2004

‘Lectoren zijn nog niet genoeg aanwezig. Hiermee bedoel ik dat de toegevoegde waarde en het lawaai rond de lectoren nog niet gecreëerd is. De gemiddelde mkb’er heeft geen idee wat een lector voor hem kan betekenen.’ **Teun van Duinen, bij zijn afscheid als voorzitter sectoraal advies college HEO in nr. 275, 2004**

‘Ik denk dat er in Nederland binnen tien jaar nog maar een stuk of tien, twaalf grote clusters zijn van onderwijsinstellingen, combinaties van hbo en wo.’ **Wiebe Wieling, destijds collegevoorzitter Van Hall-Larenstein en voorzitter van één van de directieraden binnen Wageningen Universiteit & Researchcentrum in nr. 272 , 2004**

‘Docenten die dertig, veertig jaar zijn aangestuurd in het zo goed mogelijk lesgeven moeten niet opeens worden afgerekend op hun contacten met het bedrijfsleven.’

Gert Jan Oldeman, stafafdeling Strategie en programma bij TNO, in nr. 276, 2004

‘De vraag is of er een aparte functie voor docent in het beroepsonderwijs nodig is. Hoeveel soorten docenten heb je tegenwoordig eigenlijk nodig?’

Ria Sluiter, voorzitter NUEVO, stichting openbaar onderwijs Utrecht en lid Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs in nr. 290, 2006

‘Binnen het onderwijs wordt vooral gewerkt met oefening door herhaling maar dat is stomvervelend. Zorg als opleiding voor authentieke problemen én voor bronnen en experts die kunnen helpen met het beantwoorden van vragen. De docent moet niet de enige bron zijn, dat is te beperkt.’

Wim Veen, hoogleraar educatie en technologie aan de Technische Universiteit Delft in nr. 287 in 2005

‘Studenten hebben met elkaar gemeen dat ze aan de bovenkant van de populatie zitten en meer uitdaging willen, dat creëert een stimulerende omgeving.’

Gilbert Silvijs, lector Hogeschool Utrecht, over de Topclass voor excellente studenten in nr. 294, 2006

‘De creatieve industrie staat nu heel erg in de belangstelling maar we moeten oppassen dat het geen leeg steekwoord wordt waar we later allemaal onvoldaan op terugkijken omdat er niets is gebeurd. Onze overheid lijkt er geen geld voor te hebben. Als kunsthogeschool worden we op financieel gebied armzalig ondersteund.’

Lidewij Edelkoort, trendwatcher en voormalig collegevoorzitter van de Design Academy in Eindhoven, nr. 298, 2007

‘De zorgvraag binnen de geestelijke gezondheid wordt steeds complexer. Naast brede basisopleidingen zullen er ook meer masters moeten komen waarin de professionele vaardigheden en specifiek vakinhoudelijke deskundigheid verder verdiept worden.’

Andree van Es, destijds voorzitter van GGZ Nederland in nr. 299, 2007

‘De discussies rond kwaliteit zijn ook niet van vandaag of gisteren. Toen ik zelf van de kweekschool kwam deed mijn schoonvader al schamper over mijn opleiding. Hij was hoofdonderwijzer. Dat waren in die tijd een soort van omgevallen boekenkasten.’

Dominique Hoozemans, voorzitter LOBO Landelijk Overleg lerarenopleidingen Basisonderwijs in nr. 307, 2008

‘Bij onze laatste evaluatie gaven de professionals uit de instellingen aan echt veranderd te zijn door de langdurige samenwerking en langzaam innovatiever te worden. Dat vind ik geweldig.’

Margo Brouns, lector Noordelijke Hogeschool Leeuwarden in nr. 311, 2008

‘Het kunstonderwijs kent geen wetenschappelijke variant, onze studenten worden opgeleid voor het hoogste niveau en moeten verdraaid goed zijn om aan de bak te komen.’

Vincent Assink, voorzitter Sectoraal Adviescollege Kunstonderwijs in nr. 314, 2009

‘Studenten moeten vertrouwen (leren) hebben in zichzelf maar de omgeving moet hen daarbij helpen. We moeten hoge verwachtingen hebben van onze studenten. Als je ze dan als hogeschool ook steun en commitment geeft krijgen ze vleugels.’

Sabine ter Steeg, projectleider Talentontwikkeling Haagse Hogeschool in nr. 315, 2009

‘Het personeelsbestand bij veel hogescholen is niet alleen vergrijsd, de meeste docenten zijn ook permanent in loondienst. Dat staat bijna op gespannen voet met de dynamiek van de innovatie op de markt. Wij werken veel met freelancers. We eisen van hen dat ze een eigen praktijk hebben zodat hun beroepskennis up-to-date is.’

Anno ter Borg, directeur Transfergroep Rotterdam (post-hbo opleidingen) in nr. 316, 2009

En wat dachten de nieuwe bestuursleden van de HBO-raad in april 1992..

‘Het hele cluster van opleidingsaanbod, nevenvestigingen en meer marktwerking is een grote flop geworden. Meer dan 400 nieuwe opleidingen en nevenvestigingen in twee jaar is toch niet meer als serieus te betitelen.’

Bert Vroon, destijds collegevoorzitter van de Christelijke Hogeschool Noord-Nederland

‘Hogescholen vertonen een bijna karikuraal gedrag bij het opleidingsaanbod. Er wordt alsmaar meer van hetzelfde aangeboden aan dezelfde groep met bijbehorende risico's betreffende de kwaliteit.’

Norbert Verbraak, destijds collegevoorzitter van de Groepsraad Fontys Hogescholen

‘We moeten onze kwaliteitsstandaard verhogen zodat we in de discussie met andere delen van het hoger onderwijs niet steeds in die underdogrol zitten.’

Norbert Verbraak

‘We moeten volop doorgaan op de weg van marktorientatie en nog veel flexibeler op specifieke vragen en behoeften van bedrijven en instellingen inspelen. Dit alles met een eigen profilering.’

Jos Elbers, destijds collegevoorzitter Hogeschool Inholland

‘Als we straks tweederangs masters- en bachelortitels krijgen werkt het stelsel alleen maar averechts voor het hbo.’

Bert Vroon over de invoering van de bachelor-masterstructuur

Colofon:

Informatieblad van de HBO-raad, vereniging van hogescholen. Verschijnt negen keer per jaar.

Uitgever

Informatie & Communicatie

HBO-raad

Postbus 123

2501 CC Den Haag

Telefoon: 070 312 21 21

Fax: 070 312 21 00

e-mail: post@hbo-raad.nl

internet: www.hbo-raad.nl

Abonnementenadministratie

Carla van der Sluis

Abonnementstarieven

€ 30,- per studiejaar; indien verzendadres ongelijk is aan het factuuradres € 36,-.

Zonder schriftelijke opzegging voor 1 augustus van het jaar, wordt een abonnement automatisch voor één jaar verlengd.

Fotografie

Erik Kottier

Druk

Koninklijke Van Gorcum BV, Assen

ISSN 0912-0113

